

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000
	Réunion plénière.

Advies inzake het meerjarenplan voor de gezondheidszorgsector.

Brussel, de

Mevrouw Aelvoet
Minister van Volksgezondheid
Kunstlaan, 7
1210 BRUSSEL.

Mevrouw de Minister,

De Nationale Raad voor Verpleegkunde is een van de officiële adviesinstanties van het Ministerie van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Deze officiële instantie werd gedefinieerd in het KB nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de provinciale geneeskundige commissies.

De raad wil een partner zijn bij de uitwerking van een doeltreffend en efficiënt gezondheidsbeleid.

Om die reden en in antwoord op uw brief van 16 maart 2000 die op 21 maart aan de afgevaardigden van de NRV werd meegedeeld, bezorgt de raad u zijn opmerkingen betreffende het meerjarenplan voor de gezondheidszorgsector en de consensusnota: opleiding verpleegkunde.

De raad wil echter zijn verbazing uitdrukken over de opgelegde antwoordtermijn, namelijk 27 maart of slechts 3 werkdagen om een omstandig antwoord voor te bereiden – alsook over het feit dat de raad dit verzoek heeft ontvangen terwijl de Regering in overleg met de sociale partners die op 1 maart 2000 zijn bijeengekomen, dit meerjarenprogramma reeds heeft goedgekeurd zonder de vertegenwoordigers van de rechtstreeks betrokken beroepsgroep binnen de NRV te raadplegen.

Niettemin hoopt de raad dat U zijn advies in overweging zal nemen. Pro memorie werd het Memorandum dat in oktober 1999 aan de politieke partijen en de Regering werd gericht bij het advies gevoegd.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".	
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2	
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000	Réunion plénière.

1. Harmonisering van de loonschalen

Wij hechten onze goedkeuring aan alle voorstellen.

Wij wensen bovendien een harmonisering van de voor het theoretisch en klinisch onderwijs vereiste titels en bijgevolg van de loonschalen voor docenten verpleegkunde belast met het klinisch onderwijs (toezicht stages).

Immers, 50% van de opleiding verpleegkunde wordt op dat niveau verzorgd. De kwaliteit van de omkadering is een belangrijke factor om zowel de kwaliteit van de toekomstige beoefenaars als de aantrekkelijkheid van het beroep te waarborgen. De verantwoordelijkheid die deze docenten dragen, verdient erkenning en dient op dezelfde wijze als de theoretische cursussen te worden gevaloriseerd.

Bovendien is een herwaardering van de sector van de thuiszorg en de sector van de rusthuizen en de RVT's noodzakelijk. Dit moet gebeuren via een adequate financiering gebaseerd op de behoefte aan verpleegkundige zorg.

Ten slotte dringen wij aan op een eenvormige structurering van het verpleegkundig departement in de andere verzorgingsinstellingen, met inbegrip van een aanpassing van de loonschalen.

Wat de ziekenhuissector betreft, vragen wij de invoering van een specifieke loonschaal voor de functie van adjunct-hoofdverpleegkundige.

2. De herziening van de loonschalen.

Wij nemen nota van het feit dat de Algemene herziening van de loonschalen in een opslag van 1% voorziet.

Toch is die loonschaalverhoging ontoereikend en wij dringen erop aan om de algemene loonschalenherziening integraal te financieren en het slopend werk tegen 200% te vergoeden.

3. Nepstatuten

Wij hechten onze goedkeuring aan dit punt.

4. De vermindering van de arbeidsduur en de eindeloopbaanregeling

De voorgestelde maatregelen vereisen compenserende indienstnemingen.

Bovendien vragen wij dat het verpleegkundig beroep als zwaar beroep wordt erkend met de mogelijkheid van pensioen op 55 jaar.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000
	Réunion plénière.

Ten slotte vragen wij ook dat, om het beëindigen van de loopbaan te vergemakkelijken, specifieke eindloopbaanmaatregelen worden genomen en dat terzake in de vereiste financiering wordt voorzien zodat verpleegkundigen met de nodige competenties kunnen worden ingezet om studenten te begeleiden en het personeel, de familie en de patiënten voor te lichten en bij te staan.

5. Begeleiding van nieuwelingen en personen die hun loopbaan weer opnemen

In deze paragraaf vermeldt U ook de financiering van een FTE per ziekenhuis die specifiek belast is met de begeleiding van stagiairs, nieuwelingen en personen die hun werk weer opnemen.

Wij willen U erop wijzen dat "stagiairs" en "nieuwelingen" twee onderscheiden groepen zijn.

-De stagiair is een student of leerling van een opleidingsinstituut voor verpleegkunde. De begeleiding van deze stagiair berust bij de docenten verpleegkunde belast met het klinisch onderwijs. Dat gebeurt in samenwerking met de verpleegkundige teams van de klinische-praktijkeenheden waarin de stagiair wordt geïntegreerd en onder wier verantwoordelijkheid hij zijn kunde uitoefent overeenkomstig de evolutie van zijn opleiding.

Men kan hier dan ook spreken van een referentieverpleegkundige die aan deze begeleiding meewerkt – vanaf de opvang tot de evaluatie – en de omstandigheden ervan regelt. Het betreft minstens één verpleegkundige per verpleegeenheid.

-De nieuweling is een (gegradueerde of gebrevetteerde/gediplomeerde) beoefenaar die voor het eerst onder een arbeidsovereenkomst of voor het eerst in de instelling een professionele functie vervult of die zijn functie na een loopbaanonderbreking terug opneemt.

De begeleiding van de nieuweling berust bij een verpleegkundige, onder de verantwoordelijkheid van de directie van het verpleegkundig departement en de hoofdverpleegkundige van het team waarin de nieuweling is opgenomen.

Wij vragen te dien einde minstens een verpleegkundige FTE of equivalent/150 bedden.

6. Opleidingsontwerp voor de beoefenaars van de verpleegkunde.

Wij vragen een billijke spreiding tussen de verschillende gemeenschappen van de personen die voor een opleiding van gegradueerde verpleegkundige of gebreveteerde/gediplomeerde verpleegkundige in aanmerking komen.

Die opleiding moet door de opleidingsinstituten voor verpleegkunde worden georganiseerd.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000
	Réunion plénière.

7. Sociaal overleg.

De Nationale Raad voor Verpleegkunde heeft niet de pretentie partij te willen zijn bij het sociaal overleg, maar vraagt betrokken te worden bij alle besprekingen over problemen die de verpleegkunde betreffen.

Zoals we in de inleiding hebben verduidelijkt, is de Nationale Raad voor Verpleegkunde een van de officiële instanties gedefinieerd in het KB nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies¹.

De NRV en de andere instanties moeten dus bij elk overleg betreffende de uitoefening van een van deze beroepen betrokken worden.

8. Statuut van de arbeider.

Wij kunnen dit initiatief enkel toejuichen op voorwaarde dat dit het bediendenstatuut niet schaadt.

9. Opleiding van de beoefenaars van de verpleegkunde

In verband met het ontwerp betreffende de overstapmogelijkheden voor de gebrevetteerde verpleegkundigen, en de specialisaties van de gegradueerde verpleegkundigen willen we de aandacht vestigen op de context waarin dit project het daglicht ziet:

- De bewering dat er een tekort is aan verpleegkundig personeel kan niet objectief worden beoordeeld en evenmin hoelang dat tekort zal duren. Er werd dienaangaande geen adequaat onderzoek uitgevoerd en er werd ook geen gebruik gemaakt van gegevens die in een federale gegevensbank geregistreerd worden zoals de Nationale Raad voor Verpleegkunde had voorgesteld (cf. bijlage).
- Er gaat een zekere druk uit van bepaalde vakbondsorganisaties, werkgevers en scholen die om financiële of om sociale redenen twee opleidingsniveaus voor verpleegkundigen willen behouden.
- Dit jaar is het aantal inschrijvingen van studenten verpleegkunde in Vlaanderen sterk gedaald.

¹ Pro memorie:

de Nationale raad voor verpleegkunde
de Technische Commissie voor Verpleegkunde
de Provinciale Geneeskundige Commissies
de Nationale raad voor paramedische beroepen
de Nationale raad voor de vroedvrouwen

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".	
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2	
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000	Réunion plénière.

De NRV blijft bij haar advies van 1996: een verpleegkundige opleiding van 3 jaar FTE, georganiseerd in het Hoger Onderwijs of een equivalente opleiding in het Onderwijs voor Sociale Promotie, en de omzetting van de verpleegkundige finaliteit van de 4e graad van het Secundair Beroepsonderwijs met het oog op de opleiding van een gekwalificeerde verpleeghulp. Dit advies werd met een ruime meerderheid door de beroepsgroep goedgekeurd tijdens de Ronde-tafelconferenties van de sector die door Minister Colla in 1997 werden georganiseerd.

We willen de aandacht vestigen op volgende voorwaarden:

- De basisopleiding verpleegkunde die de vaardigheden kan bijbrengen die gezien de evolutie van de verpleegkunde in alle arbeidssectoren vereist zijn, is ontegensprekelijk de basisopleiding van 3 jaar FTE van gegradueerde verpleegkundige, georganiseerd in het Hoger Onderwijs of een equivalente opleiding in het Onderwijs voor Sociale Promotie (cf. aanbevelingen van de WGO, de adviesorganen van de EU en de NRV).
- De specialisaties moeten noodzakelijkerwijze volgen op het graduaat (cf. aanbevelingen van de WGO, de adviesorganen van de EU en de NRV).
- De opleiding van gebrevetteerde verpleegkundige beantwoordt slechts gedeeltelijk aan de vaardigheden die gezien de evolutie van de verpleegkunde in alle activiteitssectoren vereist zijn.
- Ook al begrijpen we de politieke en sociale motieven om deze opleiding te behouden, toch vragen we:
 1. enerzijds, het behoud van de verkregen rechten voor de thans gebrevetteerde/gediplomeerde verpleegkundigen en
 2. anderzijds, naar de toekomst toe, een duidelijke differentiatie van het bekwaamheidsprofiel dat door de bevoegde federale overheden, waaronder de NRV, en de gemeenschapsoverheden moet worden bepaald.
 Het bekwaamheidsprofiel van de toekomstige afgestudeerden van de 4e graad van het Secundair Beroepsonderwijs moet nog worden bepaald.
- Het KB nr. 78 moet dan ook worden gewijzigd in die zin dat er 3 beroepstitels worden ingevoerd : de beroepstitel van gegradueerde verpleegkundige, de beroepstitel van gebrevetteerde/gediplomeerde verpleegkundige, de beroepstitel van ziekenhuisassistent.
- Er moet een derde opleidingsjaar georganiseerd worden voor ziekenhuisassistenten die tot 1994-1995 werden opgeleid zoals dat nu reeds gebeurt in het kader van het Onderwijs voor Sociale Promotie.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000
	Réunion plénière.

- De overstapmogelijkheden die voor de gebrevetteerde verpleegkundigen worden voorgesteld, beantwoorden effectief aan een noodzaak, in de mate dat de valorisatie van het graduaat verpleegkunde gewaarborgd is.

Het lijkt ons van belang de voorwaarden te omschrijven die toegang geven tot die overstapmogelijkheden.

Deze bijkomende opleiding moet noodzakelijkerwijs aangepast zijn aan het volwassenenonderwijs en verenigbaar zijn met het beroepsleven. Ze moet tevens de garantie bieden dat de vaardigheden eigen aan het bekwaamheidsprofiel van de gegradueerde verpleegkundige verworven worden en ze moet ten slotte met een integratieproef worden afgesloten.

We vinden het echter belangrijk dat de overstapmogelijkheden voor gebrevetteerde verpleegkundigen in de tijd worden beperkt.

- In de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap hebben bovendien veel gebrevetteerde verpleegkundigen hun getuigschrift hoger secundair onderwijs niet behaald. Zij hebben bijgevolg geen toegang tot het graduaat verpleegkunde. De wetgeving dient dan ook in de twee gemeenschappen te worden gewijzigd. Wij leggen nogmaals de nadruk op de noodzaak de bij deze problematiek betrokken adviesorganen te raadplegen.
- Wij vragen dat de verpleegkundigen, mits ze voor de overstap slagen en de titel van gegradueerde verpleegkundige verkrijgen, hun anciënniteit kunnen behouden op basis van hun beroepservaring als gebrevetteerde/gediplomeerde verpleegkundige.
- Alle verpleegkundige specialisaties dienen als bijzondere beroepstitels gehergroepeerd te worden, zoals voorgesteld door de NRV. De eis tot bijkomende ervaring moet worden geschrapt opdat alle gezondheidsberoepen de bijzondere beroepstitels op een billijke manier kunnen verwerven (cf. bijlage).
- Wij vragen dat de overstapvoorwaarden tussen de opleidingen van gegradueerde verpleegkundige en vroedvrouw officieel worden vastgesteld zodanig dat de beoefenaars die dit wensen beide titels kunnen verkrijgen. Indien dit niet gebeurt, vragen wij, gelet op de wijziging van de opleidingsprogramma's voor vroedvrouwen, een wijziging van het KB nr. 78 om hun gelijkschakeling met de beoefenaar van de verpleegkunde, wat de uitoefening van de verpleegkunde betreft, uit te sluiten.
- De Nationale Raad voor Verpleegkunde dringt er ten slotte op aan dat alle bijkomende opleidingen in termen van bijzondere beroepstitels ingedeeld worden (Cf. bijlage: NRV/2000/ADVIES-1, goedgekeurd in de plenumvergadering van

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Werkgroep : "Actieplan".	Groupe de travail : "Plan d'action".
N.R.V./2000/ADVIES- 2	C.N.A.I./2000/AVIS- 2
Plenumvergadering.	25 – 04 – 2000
	Réunion plénière.

15/2/2000).. Hoewel wij het positief vinden dat beroepservaring in het betrokken specialisme gevraagd wordt om een bijzondere beroepstitel te verkrijgen, vragen wij toch dat die eis geschrapt wordt, en dit vanuit een rechtvaardigheidsgevoel ten aanzien van de andere gezondheidsberoepen.

10. Permanente opleiding

Wij benadrukken dat de permanente opleiding in de toekomst zal worden verplicht via de erkenningscriteria voor de verschillende bijzondere beroepstitels, en dat de Nationale Raad voor Verpleegkunde de enige scheidsrechter moet blijven wat het bepalen van het urenpakket van de permanente opleiding betreft.

De overheid moet dan ook zorgen voor de financiering van die opleiding door de huidige financiering op te trekken en daarbij uit te gaan van de omzet van de betrokken verzorgingsinstelling.

Wij leggen de nadruk op het feit dat het beleid inzake permanente opleiding en de invulling ervan een prerogatief zijn van de Directie van het Verpleegkundig Departement.

Alleen de vragen i.v.m. de besteding van dit budget vallen onder de bevoegdheid van de Ondernemingsraad (OR) en het Overlegcomité (OC).

11. Aantrekkelijkheid van het beroep

De aantrekkelijkheid van het beroep kan niet tot de voorgestelde maatregelen worden beperkt. Een nationale analyse van de arbeidsvoorwaarden en meer in het bijzonder van de objectieve werklast van de verpleegkundigen gebaseerd op de behoefte aan verpleegkundige zorg lijkt ons noodzakelijk.

Uit talrijke studies over stress bij verpleegkundigen blijkt dat het burn-out fenomeen sterk aanwezig is. De overheid lijkt hiermee geen rekening te houden.

Het beroep kan aantrekkelijker worden gemaakt via het herwaarderen van de vergoedingen voor slopend werk, het optrekken van de normen voor verpleegkundig personeel en de psychologische begeleiding van de zorgteams en via het erkennen van beroepsziekten.

Wij blijven te uwer beschikking voor alle nadere informatie.

Ik hoop dat U, Mevrouw de Minister, aan ons verzoek de nodige aandacht zult besteden, en groet U met de meeste hoogachting.